

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 13

15.07.2020 — 31.07.2020

Foreign
Policy
Research
Institute

**FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION** For Freedom.

Ukraine and Belarus

ЗМІСТ

Частина I

Україна – Європейський Союз.....	3
<i>Візит прем'єр-міністра до Брюсселя: гроші взамін на «домашню роботу»</i>	
.....	3
Інші події в ЄС.....	5

Частина II

Зовнішня політика.....	9
<i>Успіхи Росії в гібридні війні на Західному фронті та загрози для України</i>	
.....	9
Двосторонні відносини	12
БОЛГАРІЯ	12
ЄГИПЕТ	13
ПОЛЬША	13
ІРАН	14

Частина III

Опір російській гібридній війні.....	17
<i>Всеосяжне перемир'я як форма політичного маразму</i>	
.....	17

Частина I

Україна – Європейський Союз

Візит прем'єр-міністра до Брюсселя: гроші взаєм на «домашню роботу»

23 липня 2020 року прем'єр-міністр України Денис Шмигаль здійснив свій перший закордонний візит до Брюсселя. Головною метою поїдки глави уряду стало підписання меморандуму щодо отримання макрофінансової допомоги Європейського Союзу в розмірі 1,2 мільярда євро. Це дешевий кредит під мінімальні відсотки. Передусім, європейські гроші спрямовані на подолання наслідків кризи, спричиненої пандемією COVID-19. Загалом перший закордонний візит Дениса Шмигала можна назвати успішним, проте, є кілька «але».

Річ у тім, що до Брюсселя очільник українського уряду привіз кілька неприємних «подарунків». 21 липня, напередодні візиту, Верховна Рада у першому читанні підтримала законопроект про локалізацію державних закупівель, який суперечить Угоді про Асоціацію Україна-ЄС. Де-факто цей документ може відсторонити виробників машинобудівної продукції з країн ЄС від участі в тендерах по державних закупівлях. Як наслідок, Європейський Союз заявив про порушення Україною міжнародних угод. Ще на початку липня видання "Наші гроші" опублікувало текст листа голови представництва Європейського Союзу Матті Маасікаса до голови Верховної Ради України Дмитра Разумкова і прем'єр-міністра Дениса Шмигала, у якому ЄС висловлює серйозну занепокоєність парламентським законопроектом: «Це не лише підриває основоположні принципи рівного ставлення і недискримінації, але й, беручи до уваги ступінь локалізації, що вимагається законопроектом (до 60%), de facto позбавляє закордонну продукцію можливості участі в закупівлях у цих галузях»¹ Перебуваючи у Брюсселі, український прем'єр-міністр пообіцяв не допустити ухвалення документу в нинішньому вигляді. Зокрема, у Києві розглядають можливість ухвалити постанову уряду, яка передбачить

¹ <http://nashigroshi.org/2020/07/04/yevrosoiuz-zaiavyv-razumkovu-i-shmyhaliu-pro-seryozne-zanepokoieniia-proektamy-po-lokalizatsii-v-zakupivliakh/>

тимчасовий порядок надання преференцій українським виробникам машинобудівної продукції в державних закупівлях.

Так чи інакше, знайти елегантний вихід з цієї ситуації буде складно. Річ у тім, що подібні рішення України підривають довіру західних партнерів до держави загалом. Так, зараз ЄС погодився надати макрофінансову допомогу, але дії Києва можуть ускладнити хід переговорів щодо інших важливих питань. Зокрема, Україна протягом тривалого часу намагається досягти перегляду Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. За інформацією видання «Європейська правда», Брюссель уже надіслав українській владі застережливі меседжі: «Уряд вже отримав сигнали від ЄС (поки що – неофіційні) про те, що перегляд Угоди про асоціацію, якого так прагне Київ, стає малореальним, якщо Україна вдасться до порушення чинних положень УА.»² Крім того, ситуація із державними закупівлями може загальмувати й без того не надто прогресивний процес переговорів щодо «промислового безвізу» з Європейським Союзом.

Підписані у Брюсселі Меморандум про взаємопорозуміння та Кредитна угода накладають на Україну додаткові зобов'язання. Перший транш у розмірі 600 мільйонів євро стане можливим одразу після ратифікації документів Верховної Ради. А ось для отримання другого траншу Україна пообіцяла здійснити низку реформ. Зокрема, Київ зобов'язався:

1. **Посилити незалежність судової влади.** Це передбачає перезавантаження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Крім того, має бути створена Комісія з питань доброчесності та етики, завданням якої є оновлення Вищої ради правосуддя.
2. **Реформувати податкову та митну адміністрацію.** Мається на увазі проведення повноцінного конкурсного відбору очільників митниці та податкової. Також зобов'язання передбачають ліквідацію податкової міліції. Натомість, Парламент повинен ухвалити закон про створення агентства з розслідування серйозних економічних та фінансових злочинів.
3. **Підвищити ефективність і прозорість медичних закупівель.** Ідеться про передачу усіх централізованих закупівель лікарських засобів, медичних виробів та індивідуальних засобів захисту у новостворене ДП «Медичні закупівлі України».

Це невичерпний перелік зобов'язань України, які вона має виконати протягом року. Відлік часу розпочнеться восени або наприкінці літа, коли Верховна Рада ратифікує Меморандум про взаєморозуміння та Кредитну угоду, і вони вступлять в дію. Умови Меморандуму є цілком реалістичними для швидкої реалізації. Проте, це великою мірою залежить від політичної волі парламенту та очільників профільних міністерств. На кону – не лише транш у розмірі 600 мільйонів, а й довіра ЄС до України.

² <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/07/24/7112480/>

Інші події в ЄС

Британія звинуватила РФ у спробі втручання у торішні парламентські вибори

16.07.2020

Лондон у четвер виступив з заявою, що Росія намагалася втрутитися в парламентські вибори 2019 року шляхом незаконного отримання секретних документів щодо планованої угоди про вільну торгівлю зі Сполученими Штатами і поширення їх в соціальних мережах.

Про це заявив глава МЗС Британії Домінік Рааб, повідомляє "Європейська правда" з посиланням на Reuters.

"Майже напевно російські актори намагалися втрутитися в загальні вибори 2019 року через поширення в інтернеті незаконно отриманих урядових документів", - сказав Рааб.

"Секретні урядові документи, що стосуються угоди про вільну торгівлю між Британією і США, були незаконно отримані до загальних виборів 2019 року і поширені в інтернеті через соціальну медіа-платформу Reddit", - додав він.

За його словами, розслідування британського уряду показало, що, коли ці документи отримали незначну увагу, були зроблені подальші спроби просувати незаконно отримані матеріали в інтернеті перед виборами.

Прем'єр-міністр Борис Джонсон здобув впевнену перемогу на виборах у грудні 2019 року, перемігши лейбориста Джеремі Корбіна, а Консервативна партія отримала найбільшу більшість у парламенті з моменту перемоги в 1987 році колишнього прем'єр-міністра Маргарет Тетчер.

"Поки немає жодних свідчень широкої російської кампанії втручання у вибори, однак будь-яка спроба втрутитися в наші демократичні процеси абсолютно неприйнятна", - сказав Рааб.

"Уряд залишає за собою право вжити заходи у відповідь в майбутньому", - додав він.

Європейська правда

У Німеччині просять не виводити американські війська

20.07.2020

Прем'єр-міністри чотирьох земель Німеччини звернулися до конгресу США з проханням не виводити американські війська з країни.

В чотирьох землях Німеччини попросили США не виводити війська з країни, повідомляє Reuters з посиланням на листи конгресменам.

Прем'єр-міністри земель пояснили, що прагнуть забезпечити присутність США в Німеччині в майбутньому. Раніше президент США Дональд Трамп схвалив висновок понад 9 тис військових, скоротивши чисельність контингенту до 25 тис осіб

Прем'єр-міністри чотирьох земель Німеччини звернулися до конгресу США з проханням не виводити американські війська з країни. Про це повідомляє Reuters з посиланням на листи конгресменам.

Раніше президент США Дональд Трамп схвалив висновок 9,5 тис. військовослужбовців. Офіційний представник Пентагону Джонатан Хоффман повідомляв, що це «посилить стримування Росії».

Листи в конгрес направили прем'єри чотирьох земель: Баварії, Гессена, Баден-Вюртемберга і Рейнланд-Пфальца, повідомляє агентство. У зверненнях вони написали, що прагнуть «не розірвати узи дружби, а зміцнити їх», а також забезпечити присутність США в Німеччині та Європі в майбутньому.

За словами прем'єр-міністрів, бази США на території їхніх земель складають основу американської присутності в Європі і здатності НАТО діяти.

Нагадаємо, в червні Трамп заявив про намір скоротити чисельність американських військ в Німеччині "приблизно наполовину", до 25 тис. осіб. За його словами, європейська країна заборгувала НАТО "мільярди доларів". А на початку липня міністр оборони Марк Еспер і глава Об'єднаного комітету начальників штабів Марк Міллі поінформували американського президента Дональда Трампа про плани передислокації зазначеного числа військовослужбовців з ФРН.

[ZN.UA](#)

Лідери ЄС ухвалили довгостроковий бюджет та фонд відновлення після пандемії

21.07.2020

Лідери ЄС дійшли згоди щодо нового довгострокового бюджету ЄС в обсязі 1,074 трильйона євро та 750 мільярдів євро для Фонду відновлення «Наступне покоління ЄС» (390 мільярдів в грантах, 360 мільярдів в кредитах).

Про це у вівторок під час ранкової пресконференції розповіли президент Європейської Ради Шарль Мішель та президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн, повідомляє кореспондент Укрінформу.

Бюджетні пропозиції, що ухвалені Європейською Радою, мають бути затверджені Європарламентом.

«Європа виявила солідарність та продемонструвала здатність до дій. Це наше спільне досягнення. Європа є сильною і єдиною», - зазначив з цього приводу президент Європейської Ради Шарль Мішель.

Він зауважив, що переговори були важкими у дуже важкі часи для всіх європейців, та наголосив, що згода, яка була досягнута лідерами ЄС щодо бюджетних пропозицій, відповідає інтересам всіх громадян Європи і є тим, чого вони потребують просто зараз. Весь пакет – для людей, для робітників, для їх родин, для їх робочих місць, для їх здоров'я та добробуту.

«Я вважаю, що ця угода буде оцінюватися як вирішальний момент на усьому шляху Європи. Але вона також дозволить нам йти у майбутнє. Де факто, це перший раз в європейській історії, коли наш бюджет буде чітко пов'язаний із нашими кліматичними цілями. Перший раз, коли повага до верховенства права буде прямо пов'язана із бюджетними витратами. Перший раз, коли ми спільно посилюємо наші економіки для протидії кризі» – наголосив Шарль Мішель.

У свою чергу, президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн наголосила, що Єврокомісія лише наприкінці квітня отримала мандат Європейської Ради для розробки пакету відновлення і сьогодні, усього за два місяці, «Наступне покоління ЄС» отримало підтримку Європейської Ради. За її словами, це абсолютний рекорд в європейській історії для опрацювання нового бюджетного інструменту.

Вона наголосила, що загальний бюджетний пакет, який буде спрямований на відновлення європейської економіки, перевищує суму у 1,8 трильйона євро, або більше 5 відсотків від ВВП всіх 27 країн ЄС.

«Європа має мужність та уяву, щоб думати за великим рахунком. Ми повністю розуміємо, що це історичний момент для Європи. Ми зараз перебуваємо в одній з найтяжчих криз у сфері економіки і здоров'я, але, тим не менше, Європа змогла зустріти цю кризу у найбільш ефективний спосіб. Це відобразилося у європейському бюджеті, яких пов'яже солідарність із відповідальністю. Солідарність – тому що всі 27 країн підтримали фонд «Наступне покоління ЄС», і відповідальність – тому що цей фонд не лише відкриває шлях виходу з кризи, але він є основою для розвитку сучасної та стійкої Європи», - наголосила президент Єврокомісії.

Вона окремо наголосила, що програма відновлення буде «зеленою». Новий бюджет буде спрямований на реалізацію цілей «Зеленої угоди», на побудову цифрової економіки, стимулюватиме національні реформи в країнах-членах.

Водночас, Урсула фон дер Ляєн відзначила, що досягнутий компроміс містить «важкі моменти».

«У пошуку компромісу лідери зробили далекосяжні уточнення до нового пакету Багаторічної фінансової перспективи (MFF) та «Наступного покоління ЄС», наприклад, у системі здоров'я, міграції, у зовнішніх діях та інвестиціях. Вони не прийняли Інструмент підтримки ліквідності. Це гідно жалю, оскільки зменшує інноваційну складову бюджету, навіть за умови, що більше 50 відсотків усього бюджету будуть підтримувати сучасні політичні напрямки».

Вона зауважила, що після сьогоднішньої домовленості Європа має великий шанс вийти сильнішою з цієї кризи, але велика робота все ще попереду.

«Сьогодні ми здійснили історичний крок, яким ми всі будемо пишатися. Інший важливий крок ми все ще маємо зробити, перш за все, працювати зараз з Європейським Парламентом, щоб затвердити цю угоду. У нас багато роботи попереду, але ми зробили цей перший крок до відновлення», - підсумувала Урсула фон дер Ляєн.

Укрінформ

ЄС вимагає у США негайно скасувати мита на європейські товари

24.07.2020

ЄС після досягнення домовленості щодо усунення порушення правил СОТ концерном Airbus вимагає від США негайного скасування мит на європейські товари.

Як повідомляє "Європейська правда", про це йдеться у заяві Єврокомісії.

У Єврокомісії, зокрема, повідомили, що сьогодні уряди Франції та Іспанії домовилися з Airbus змінити умови субсидій, наданих ними для розробки літака A350, з урахуванням ринкових умов.

Це означає, що Європейський Союз і відповідні держави-члени – Франція, Іспанія і Німеччина, також відомі як "держави-члени Airbus", - повністю дотримуються рішення Світової організації торгівлі (СОТ) у справі Airbus. Це позбавляє США будь-яких підстав для збереження своїх контрзаходів щодо експорту з ЄС і дає вагомі підстави для швидкого врегулювання тривалої суперечки.

"Невиправдані тарифи на європейську продукцію неприйнятні, і, виходячи з дотримання вимог у справі Airbus, ми наполягаємо на тому, щоб Сполучені Штати негайно скасували ці невиправдані тарифи. ЄС вніс конкретні пропозиції щодо досягнення переговорного результату в тривалих трансатлантичних суперечках про цивільні повітряні судна і залишається відкритим для роботи з США, щоб узгодити справедливий і збалансований результат, а також про майбутні правила надання субсидій в авіаційному секторі" - заявив єврокомісар з торгівлі Філ Хоган.

Нагадаємо, 18 жовтня минулого року Сполучені Штати запровадили нові мита на низку європейських товарів у відповідь на субсидії Євросоюзу для авіаційного гіганта Airbus, які Вашингтон назвав незаконними.

Європейська правда

Франція пригрозила Польщі "серйозними наслідками" через вихід із Стамбульської конвенції

29.07.2020

Міністр у справах Європи Клеман Бон зазначив, що Польща може отримати "удар по гаманцю".

Французький міністр у справах Європи Клеман Бон заявив, що вихід Польщі зі Стамбульської конвенції може мати серйозні наслідки.

Про це повідомляє Reuters.

Міністр зазначив, що Польща може отримати "удар по гаманцю", оскільки новий механізм реалізації плану фінансової допомоги країнам Євросоюзу, які постраждали від пандемії коронавірусу, дозволяє вводити економічні санкції проти будь-якого члена ЄС.

"Якщо це станеться, то будуть наслідки", - сказав Бон.

Нагадаємо, Польща наступного тижня почне процедуру виходу зі Стамбульської конвенції. Це пов'язано з тим, що в ній є положення "ідеологічного характеру", які нинішня польська влада не приймає і вважає шкідливими.

На виході з конвенції наполягає консервативна партія "Закон і справедливість" під головуванням Ярослава Качинського.

Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та про боротьбу з цими явищами (така офіційна назва Стамбульської конвенції) має на меті захист жінок від усіх форм насильства та дискримінації. Польща підписала її у грудні 2012 року та ратифікувала її у 2015 році.

Україна підписала конвенцію у 2011 році, але не ратифікувала з тієї ж причини, чому Польща збирається з неї виходити.

Зокрема, Верховна Рада протиставляється ратифікації Стамбульської конвенції через поняття "гендер" і "сексуальна орієнтація".

Рада церков неодноразово говорила, що її турбує ця конвенція, бо в ній нібито йде нав'язування гендерної ідеології, що підміняє "звичне поняття біологічної статі". Церковники вважають, що це прямий шлях до популяризації одностатевих відносин.

LB.UA

Рада ЄС затвердила санкції проти кількох росіян за кібератаки

30.07.2020

Рада ЄС ухвалила в четвер рішення за письмовою процедурою про введення санкцій проти низки російських громадян за їх передбачувану причетність до кібератаки проти інтересів Євросоюзу, випливає з публікації в "Офіційному журналі" Євросоюзу.

У додатку до постанови Ради ЄС зазначені Олексій Мінін, Олексій Моренець, Євген Серебряков, Олег Сотников.

Під санкції потрапив також Головний центр спеціальних технологій (як сформульовано в постанові Ради ЄС) Головного розвідувального Генштабу Збройних сил Росії.

Усі четверо росіян обвинувачуються в тому, що вони брали участь у "спробі кібератаки з потенційними (негативними - ІФ) наслідками проти Організації із заборони хімічної зброї (ОЗХЗ)" в Нідерландах.

У коментарі всі вони зазначені як співробітники Головного розвідувального Генштабу Збройних сил Росії, які намагалися здійснити несанкціоноване проникнення в мережу Wi-Fi ОЗХЗ в Гаазі в квітні 2018 року.

Якби їх спроба увінчалася успіхом, зазначається в публікації, була б порушена безпека мережі і робота з розслідування, яку веде ОЗХЗ. "Служба розвідки і військової безпеки Нідерландів (Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst - MIVD) завадила спробі кібератаки, усунувши тим самим серйозний збиток для ОЗХЗ", - йдеться в додатку до постанови Ради ЄС.

Крім росіян, під санкції за кібератаки потрапили двоє китайських громадян, а також китайська компанія Tianjin Huaying Haitai Science and Technology Development Co. Ltd і північнокорейська Chosun Exro.

У комюніке, випущеному слідом за публікацією в "Офіційному журналі", повідомляється, що "введені санкції містять заборону на поїздки і заморожування активів". Окрім того, фізичним і юридичним особам ЄС заборонено надавати кошти особам, що підпали під санкції.

У Брюсселі пояснюють, що нові санкції служать для "запобігання, стримування та реагування на зловмисні кібердії, спрямовані проти ЄС або його держав-членів, і сьогодні ЄС уперше використовує цей інструмент". Правова основа Євросоюзу для цілеспрямованих обмежувальних заходів проти кібератак була прийнята в травні 2019 року і нещодавно оновлена, нагадує Рада ЄС.

Паралельно публікаціям Ради ЄС високий представник Євросоюзу із закордонних справ Жозеп Боррель поширив заяву, в якій йдеться, що ЄС і його держави-члени "неодноразово заявляли про свою стурбованість і засуджували зловмисну поведінку в кіберпросторі".

"Така поведінка неприпустима, оскільки вона підриває міжнародну безпеку і стабільність, а також переваги, що надаються інтернетом і використанням інформаційних і комунікаційних технологій. Ми рішуче підтримуємо глобальний, відкритий, стабільний, мирний і безпечний кіберпростір, в якому повною мірою застосовуються права людини, основні свободи і верховенство права, що сприяє прискоренню соціального, політичного та економічного розвитку", - заявив Боррель.

За його словами, щоб краще запобігати і стримувати подібну зловмисну поведінку в кіберпросторі, рада вирішила застосувати обмежувальні заходи до шести осіб і трьом організаціям, причетним до дій, які містять зовнішню загрозу для Європейського союзу, його держав-членів, третіх держав або міжнародних організацій.

Глава дипломатії ЄС наголосив на рішучості Європейського союзу і держав-членів "захищати цілісність, безпеку, соціальний добробут і процвітання своїх вільних і демократичних суспільств, а також заснований на правилах порядок і стабільне функціонування міжнародних організацій".

Інтерфакс-Україна

Економіка Франції скоротилася на рекордні з післявоєнного часу 13,8%

31.07.2020

Валовий внутрішній продукт Франції впав на рекордні 13,8% у другому кварталі 2020 року в результаті наслідків пандемії коронавірусу.

Такі дані опублікувало французьке статистичне агентство INSEE, повідомляє "Європейська правда" з посиланням на DPA.

Дані вказані за період квітень-червень, на який припадає більша частина суворих карантинних заходів, що торкнулися 12 мільйонів працівників.

У першому кварталі падіння склало 5,9% і обидва ці показники є рекордними відтоді, як дані були вперше зібрані в 1949 році.

Міністр економіки Брюно Ле Мер заявив, що цифри є "серйозними", але не такими поганими, як очікувалося, пославшись на попередні оцінки, що ВВП у другому кварталі може впасти на 17%.

За даними INSEE, ВВП в цілому знизився на 19% в порівнянні з аналогічним періодом минулого року.

Споживання домашніх господарств скоротилося на 11 відсотків після падіння на 5,8 відсотка в першому кварталі.

Формування основного капіталу скоротилося на 17,8 відсотка в порівнянні з падінням на 10,3 відсотка в перші три місяці року.

Французький експорт скоротився на 25,5% після падіння на 6,1% в першому кварталі. Імпорт не так сильно постраждав, але все ж знизився на 17,3% після падіння на 5,5% в першому кварталі.

Уряд прогнозує падіння ВВП за підсумками року на 11 відсотків, а також рекордний дефіцит бюджету в 11,4 відсотка. До пандемії коронавірусу Франція планувала мати дефіцит в 2,2 відсотка.

Нагадаємо, економіка Німеччини через пандемію в квітні-червні скоротилася на 10,1% в порівнянні з попереднім кварталом. Це найбільше падіння з тих пір, як у 1970 році почали фіксувати квартальну статистику.

Європейська правда

Естонія відхилить китайський план Балтійського тунелю через безпекові причини

31.07.2020

Уряд Естонії з міркувань безпеки відхилить плани будівництва тунелю під Балтійським морем до Фінляндії, який запропонував профінансувати Китай.

Про це заявив міністр державного управління Яак Ааб, повідомляє "Європейська правда" з посиланням на Politico.

Міжнародна група China Railway, China Railway Engineering Company і China Communications Construction Company запропонували укласти контракти на будівництво 100-кілометрового залізничного і автомобільного сполучення, що зв'язав би Таллінн і Гельсінкі.

"На тлі інформації, відомої сьогодні державним органам, у нас є підстави сумніватися в тому, що даний проєкт може бути реалізований з екологічних, економічних причин і причин безпеки", - сказав Ааб.

Уряд Естонії не уточнив причини для відмови від інвестицій, але послався на додаткові витрати, пов'язані з "розвитком і підтримкою потенціалу національної оборони".

Представник розробника проєкту в Естонії сказав, що владі було передано близько 1500 сторінок додаткової документації з планування для розв'язання проблем. Він сказав, що все ще чекає офіційного повідомлення від естонської влади і що рішення Ааба може бути не остаточним.

Естонський тунель повинен був з'єднатися з Rail Baltica, фінансованою ЄС високошвидкісною залізничною лінією, яка відкриє прямий доступ з Таллінна в континентальну Європу в кінці цього десятиліття.

Китай через фінансування тунелю розраховував налагодити вантажні зв'язки з Арктикою, що є однією з ниток великої ініціативи "Один пояс - одна дорога". Але естонське міністерство заявило, що фінансовий план "неясний" і що проєкт "не відповідає суспільним інтересам з багатьох причин".

Замість цього міністерство заявило, що буде працювати над альтернативним планом тунелю безпосередньо з фінським урядом.

Європейська правда

Частина I

Зовнішня політика України

Успіхи Росії в гібридні війні на Західному фронті та загрози для України

Проблема російського впливу та гібридної агресії давно перестала бути виключно українським питанням. 21 липня 2020 року Комітет з розвідки та безпеки британського парламенту опублікував довгоочікуваний звіт про втручання Росії у британські вибори, зокрема ідеться про спроби Москви вплинути на результати референдуму про незалежність Шотландії та голосування щодо Брекзиту. Невдовзі після цього в Україні також з'явилася не менш цікава публікація щодо підривної діяльності Росії на території держави. Голова служби зовнішньої розвідки України Валерій Кондратюк опублікував статтю «Релакс не на часі», яка описує військові, інформаційні, політичні, економічні, енергетичні загрози державному суверенітету України з боку Москви. Також у статті йдеться про те, що з наближенням місцевих виборів Росія активно втручатиметься в український інформаційний і публічний простір: «Їх метою буде не лише посіяти хаос і підірвати довіру населення до державних інституцій, а й сформувати на Заході думку про те, що Україна — **«державна, яка не відбулася»** (failed state), і відтак — зробити співпрацю з Україною токсичною для західних лідерів»³.

Відтак, дві різні держави, проте, проблема – спільна. Росія неодноразово намагалася вплинути на хід виборів у європейських державах. Проте, методи Москви часто є латентними або такими, за які важко притягнути до відповідальності. Так, автори британської доповіді не знайшли прямих доказів, які б доводили, що Росія вплинула на британські вибори. Йдеться про спроби. Проте, поява такого документа є серйозним сигналом для напрацювання подальших заходів щодо протидії імовірним та реальним російським втручанням. Примітним є те, що як і в Україні, так і в Британії вплив на політичну ситуацію великою мірою здійснюється через фінансування тих чи інших

³ <https://zn.ua/ukr/internal/relaks-ne-na-chasi.html>

політичних сил і окремих політиків. Річ у тім, що російські гроші глибоко проникли в британську публічну площину. Цілий клас людей – юристи, банкіри, бухгалтери і фахівці зі зв'язків з громадськістю, – стали заможними завдяки російським фінансовим потокам, які наводнюють Лондон. Це дозволило створити потужну команду проросійського впливову, яка постійно намагається уникнути жорсткої лінії по відношенню до Москви, у тому числі в контексті санкцій. Зокрема, у звіті висловлені застереження щодо можливих зв'язків між російськими олігархами та британськими парламентарями: «Примітно, що ряд членів Палати лордів мають ділові інтереси, пов'язані з Росією, або безпосередньо працюють в інтересах великих російських компаній»⁴. Для протидії подальшим впливам, Комітет з розвідки та безпеки британського парламенту пропонує ряд заходів, які можуть бути цікаві і для України. Зокрема, у звіті йдеться про необхідність створення реєстру іноземних агентів впливу. Також комітет пропонує надати британським спецслужбам більших повноважень для моніторингу активів і діяльності росіян на території Сполученого Королівства. Крім того, звернено увагу на необхідність створення механізмів гнучкого використання санкцій. Нині в Британії діє Закон «Про санкції та протидію відмиванню грошей» від 2018 року (Sanctions and Anti-Money Laundering Act 2018). У звіті ж пропонується внести зміни до законодавства, передбачивши санкції за тяжку та організовану злочинність.

Ще одна спільна проблема для Британії та України – атаки російських хакерів. Нині в Сполученому Королівстві триває розслідування щодо витоку секретних документів напередодні британських виборів у 2019 році. За повідомленням Reuters, російські хакери викрали з електронної пошти колишнього міністра торгівлі Ліама Фокса інформацію, яка стосується торгівлі між США і Великою Британією⁵. Відзначається, що ця хакерська атака мала ознаки операції, підтримуваної державою.

Місцеві вибори восени створюють додаткові загрози для національної безпеки України. Це пов'язано з тим, що Росія може здійснювати спроби вплинути на хід голосування, щоб укорінити вплив проросійських політичних партій у східних та південних регіонах України. Голова служби зовнішньої розвідки Валерій Кондратюк наголошує на тому, що Росія продовжує розробляти плани щодо федералізації України: *«У Кремлі переконані, що, з огляду на цивілізаційну та національну неоднорідність України і обмежений вплив центральної влади» (саме такими дефініціями оперують у Москві), перехід до федеративної форми державного устрою активізує процес розпаду Держави Україна на дрібні частини, які надалі будуть без проблем реінтегровані в «руській мір», за винятком однієї території, яку вони називають «Галіція».* Таким чином, осінь може принести серйозні загрози для національної безпеки України. Росія оперує гібридними методами, тому її складно спіймати за руку. **Проте, і українське суспільство, і органи державної влади мають бути наготові протистояти новим викликам, які готує для держави Росія.**

4

<https://docs.google.com/a/independent.gov.uk/viewer?a=v&pid=sites&srcid=aW5kZXBlbmRlbnQuZ292LnVrfGlzY3xneDo1Y2RhMGEyN2Y3NjM0OWFl>

⁵ <https://www.reuters.com/article/us-britain-russia-hack-exclusive/exclusive-papers-leaked-before-uk-election-in-suspected-russian-operation-were-hacked-from-ex-trade-minister-sources-idUSKCN24Z1V4>

Двосторонні відносини

Болгарія

Болгарія дозволила українцям в'їзд без тесту на COVID-19 та карантину

16.07.2020

З 16 липня громадяни України зможуть в'їхати до Болгарії без проходження двотижневого карантину та без тесту на коронавірус.

Як повідомляє "Європейська правда", відповідне рішення 15 липня ухвалило болгарське міністерство охорони здоров'я, йдеться у повідомленні посольства України в Болгарії у Facebook.

"Згідно з рішенням міністра охорони здоров'я РБ від 15.07.2020 №РД-01-405, починаючи з 16 липня громадянам України дозволено в'їжджати на територію Болгарії без проходження 14-денного карантину і без тесту на коронавірус", - йдеться в повідомленні.

Водночас рішенням болгарського уряду в країні продовжили дію надзвичайної епідемічної ситуації до 31 липня.

Нагадаємо, в'їзд до ЄС загалом залишається закритим для громадян України. В'їзд дозволений лише для окремих категорій українців.

Українці можуть перевірити можливість в'їзду за кордон за кількома сервісами.

Раніше міністр закордонних справ Дмитро Кулеба повідомив, що кількість країн, до яких можуть наразі в'їжджати українці, зросла до 25.

Європейська правда

Єгипет

Єгипет – ключовий економічний партнер України на Африканському

28.07.2020

24 липня 2020 року заступник міністра закордонних справ України Василь Боднар провів зустріч з послом Арабської Республіки Єгипет в Україні Хосамом Алі.

Сторони відзначили, що протягом останніх років спостерігається постійне зростання товарообігу між Україною та АРЕ. Наразі Єгипет посідає ключове місце серед економічних партнерів України на Африканському континенті. У цьому контексті сторони домовилися й надалі поглиблювати співпрацю в економічній сфері та опрацювати можливості організації візитів високого рівня.

Дипломати констатували значний потенціал у сфері інвестиційної взаємодії. Розвитку цього напрямку сприятимуть налагоджені ділові зв'язки та участь підприємців двох країн в інвестиційних проєктах.

Посол подякував українській стороні за високий рівень організації візиту до Києва єгипетської делегації на чолі з міністром туризму та старожитностей Єгипту Халеда аль-Анані та відзначив значні перспективи співпраці в туристичній сфері.

Довідково: Загальний обсяг торгівлі товарами і послугами між Україною та Єгиптом у 2019 році становив 2,631 млрд дол. США, за 5 місяців поточного року цей показник уже перевищив 1 млрд. дол. США.

У 2019 р. Єгипет відвідало 1,49 млн. українських туристів. За цим показником Україна посіла друге місце після Німеччини.

Міністерство закордонних справ України

Польща

У Варшаві відкрили нове приміщення посольства України в Польщі

28.07.2020

У Варшаві відбулося офіційне відкриття нового приміщення посольства України в Республіці Польща за участі міністрів закордонних справ двох країн Дмитра Кулеби та Яцека Чапутовича.

Про це «Європейській правді» повідомили у пресслужбі МЗС України.

Нова будівля розташована в одному з найпрестижніших районів Варшави - Мокотові.

"Це приміщення вражає. Воно з самого входу показує Україну саме такою, якою ми хочемо, аби її бачили за кордоном. Сучасною, комфортною, елегантною, зручною і сповненою смислів. Ця будівля символізує ту Україну, яку ми будуємо", — заявив на відкритті Дмитро Кулеба.

Міністр особливо відзначив той факт, що у новому приміщенні першим розпочне роботу саме консульський відділ посольства. За його словами, захист прав та інтересів громадян України, які проживають, перебувають, навчаються нині у Польщі, перебуває серед найважливіших пріоритетів міністерства.

"Прагнемо і працюємо також над тим, щоб нова будівля стала своєрідним культурно-інформаційним осередком та додатковим майданчиком для проведення заходів, зустрічей представників української громади та бізнесу", — додав він.

Нерухомість на вул. А.Мальчевського 17 у Варшаві, в якій нині розташовалося нове приміщення посольства, Україна придбала ще у 2011 році. У січні 2012 року розпочалися ремонтні роботи, але вже у квітні 2013 року їх довелося призупинити через брак фінансування.

У вересні 2019 року будівництво відновилося, а вже у травні цього року польська сторона надала офіційний дозвіл на введення будівлі в експлуатацію.

Нагадаємо, під час візиту до Варшави Кулеба заявив, що Україна очікує від Польщі лідерської ролі у майбутній міжнародній платформі щодо деокупації Криму.

Українська правда

Кулеба, Чапутович і Лінкявічюс започаткували Люблінський трикутник — новий формат України, Польщі та Литви

28.07.2020

Міністри закордонних справ України, Польщі та Литви Дмитро Кулеба, Яцек Чапутович і Лінас Лінкявічюс створили Люблінський трикутник як формат.

Новий тристоронній формат ґрунтується на традиціях та історичних зв'язках трьох країн, коріння яких сягає глибини багатьох сторіч. Він є важливим механізмом зміцнення Центральної Європи та сприяння європейській і євроатлантичній інтеграції України.

Відповідну спільну декларацію міністри ухвалили 28 липня у Любліні, Польща.

"Люблінський трикутник підкреслює важливу роль, яку Україна, Польща та Литва відіграють у Центральній Європі та світі. Наша єдність здатна не лише зміцнити наші країни, але і ефективно протидіяти спільним загрозам, гарантувати безпеку та процвітання нашого регіону.

Україна не лише намагається приєднатися до наявних форматів взаємодії. Україна має достатньо сил та авторитету, щоб створювати нові ефективні формати з партнерами", — заявив міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба.

Учасники формату домовилися координувати дії задля захисту міжнародного права у контексті триваючої російської агресії проти України. Як у

тристоронній координації, так і в міжнародних організаціях: НАТО, ООН, ЄС, Раді Європи та ОБСЄ.

Розвиток торгівлі, інвестицій та інфраструктурних проєктів буде одним з важливих блоків взаємодії Люблінського трикутника.

Україна, Польща та Литва задекларували, що не визнають незаконну окупацію Росією Криму та за жодних обставин не визнають її у майбутньому. Вони закликали Росію вивести війська з тимчасово окупованих територій України, включно з окремими районами Донецької та Луганської областей.

Країни Люблінського трикутника підтримують відновлення територіальної цілісності України у міжнародно визнаних кордонах та закликають до припинення російської агресії проти нашої держави. Вони також підтримують надання Україні статусу партнера із розширеними можливостями НАТО та заявляють, що надання Україні Плану дій щодо членства в НАТО є наступним необхідним кроком у цьому напрямі.

“Альянс наших трьох країн не лише сягає корінням глибокої давнини. Наша взаємодія має вимір Парламентської асамблеї Польща-Литва-Україна, а також спільний військовий підрозділ, Українсько-польсько-литовську бригаду. Люблінський трикутник у своїх діях спирається на цей історичний, парламентський та безпековий фундамент”, - заявив Дмитро Кулеба.

Люблінський трикутник підкреслює важливість інтенсифікації взаємодії між Європейським Союзом, Північноатлантичним альянсом та Східним партнерством та приділяє особливу увагу розвитку Ініціативи Трьох Морів. Країни формату підтримують співпрацю України з Тримор'ям та іншими регіональними форматами взаємодії.

Задля втілення зазначених цілей, міністри трьох країн створюють платформу політичної, економічної, соціальної взаємодії між Республікою Польща, Республікою Литва та Україною - Люблінський трикутник. Вона передбачає, зокрема, регулярні зустрічі, включно із зустрічами на полях багатосторонніх форматів та із залученням обраних партнерів, а також консультації найвищого рівня між МЗС трьох країн.

Глави МЗС України, Польщі та Литви також скоординували подальші дії та обговорили майбутні зустрічі у форматі Люблінського трикутника.

Міністерство закордонних справ України

Іран

Збиття літака МАУ: Україна й Іран планують наступний раунд переговорів на жовтень

31.07.2020

Наступний раунд у переговорах з Іраном щодо розслідування авіакатастрофи рейсу PS752 за маршрутом Тегеран-Київ, яка сталася 8 січня 2020 року, заплановано на жовтень.

Про це інформує пресслужба Офісу генпрокурора.

«30 липня 2020 року у Києві відбувся перший раунд переговорів з делегацією Ісламської республіки Іран щодо співробітництва у рамках розслідування авіакатастрофи літака авіакомпанії МАУ рейсу PS752 «Тегеран-Київ». Наступний раунд переговорів планується провести вже у жовтні», - йдеться у повідомленні.

Зі свого боку заступник генерального прокурора Гюндуз Мамедов наголосив на необхідності налагодження взаємодії між українськими та іранськими правоохоронними органами задля оперативного та об'єктивного розслідування всіх обставин авіакатастрофи.

«У нас достатньо правових інструментів для результативної двосторонньої комунікації під час слідства. Монреальська конвенція, що стандартизує правила міжнародних повітряних перевезень, та двосторонні договори про правові

відносини чітко визначають права, обов'язки та порядок співробітництва. Тому ми повинні знайти компроміс, і ці переговори – можливість налагодити зв'язок», - наголосив Мамедов.

У Офісі генпрокурора поінформували, що за час слідства до іранської сторони було скеровано 4 запити про міжнародну правову допомогу, і в рамках переговорів сторони більш детально обговорили пропозиції української сторони.

Зокрема, мова йшла про створення слідчої групи у форматі Україна-Іран, проведення спільних слідчих дій на території Ірану, експертиз та допитів.

Уточнюється, що у п'ятницю планується візит прокурора Військової прокуратури Ірану та керівника Апарату віцепрезидента Ісламської республіки Іран до Офісу генпрокурора.

Як повідомлялося, у Києві 30 липня за участю іранської делегації пройшли перемовини щодо компенсацій за збиття Іраном рейсу Міжнародних авіаліній України PS752.

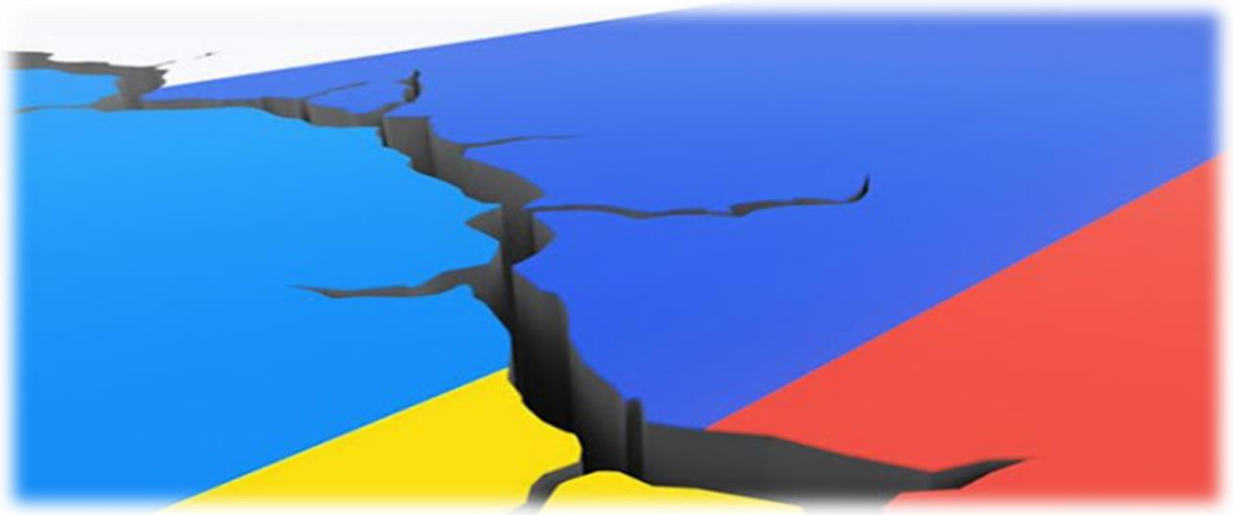
8 січня 2020 року після зльоту з аеропорту Тегерана ракетою було збито літак Boeing-737 авіакомпанії "Міжнародні авіалінії України", що виконував рейс PS752 за маршрутом Тегеран-Київ. На борту перебували 176 осіб: 167 пасажирів і дев'ять членів екіпажу. Всі вони загинули. Серед них 11 українців - двоє пасажирів і дев'ять членів екіпажу. Також серед загиблих - громадяни Ірану, Канади, Швеції, Афганістану, Великої Британії.

18 липня Іран відправив до Парижа "чорні скриньки" зі збитого у січні українського пасажирського літака авіакомпанії МАУ. Пізніше заступник міністра закордонних справ України Євген Єнін повідомив, що бортові самописці успішно прочитані та розшифровані, стенограма підтвердила факт незаконного втручання.

Укрінформ

Частина III

Опір російській гібридній війні

Всеосяжне перемир'я як форма політичного маразму

22 липня 2020 року на зустрічі Тристоронньої контактної групи в Мінську сторони дійшли згоди щодо встановлення всеосяжного припинення вогню на лінії розмежування з 27 липня. Умови перемир'я забороняють наступати, вести розвідку, стріляти – у тому числі зі снайперських гвинтівок, розміщувати будь-яку воєнну техніку поблизу населених пунктів. За їх порушення передбачається «ефективне застосування дисциплінарних засобів»⁶. Рівно рік тому, 21 липня 2019 року, Офіс Президента так само оптимістично заявляв про досягнення домовленості про припинення вогню, але результату це не дало. Тож, які наслідки матиме для України поточне перемир'я?

Липнєве перемир'я стало 29-им за шість років війни. Українська сторона добре розуміє, що перемир'я на Донбасі є короткотривалими й не дають жодних гарантій. Проте, основним засобом для України в протидії російській агресії залишається політико-дипломатичний тиск. Мета Києва полягає в тому, щоб надати імпульсу переговорам у нормандському форматі. Для того, щоб четвірка лідерів знову зустрілася на саміті, потрібен прогрес у виконанні попередніх домовленостей, досягнутих у грудні 2019 року. З одного боку, фіксуючи обстріли на Донбасі, Київ отримає чергові докази того, що **інша сторона** не виконує взятих на себе зобов'язань. Однак, з іншого боку, Україна, Франція, Росія та Німеччина мають різні позиції щодо того, **хто є цією іншою стороною конфлікту**. Так, риторика Путіна про «внутрішній» конфлікт в Україні залишається незмінною. Росія прагне представити себе як незалежного арбітра, заперечуючи свою присутність. Так само обережними є офіційні формулювання французької та німецької сторони. Тож, постає питання: від кого вимагати дотримання перемир'я?

У категоріях міжнародного гуманітарного права, «перемир'я - тимчасове чи повне припинення воєнних дій між воюючими сторонами за взаємною угодою або на вимогу Ради

⁶ <https://www.osce.org/ru/chairmanship/457888>

Безпеки Організації Об'єднаних Націй»⁷. У міжнародній практиці перемир'я встановлюється для того, щоб досягти мирної угоди. Проте, очевидно, що Москва не визнає себе стороною конфлікту й не збирається припинити свої агресивні дії проти України. За шість років було немало випадків, коли противник використовував припинення вогню для мобілізації своїх сил, що призводило до більш активних бойових дій. Так, ще на початку війни у 2014 році відбулося підписання «Мінських угод» («Мінськ-1»), яке першим пунктом передбачало двостороннє припинення вогню і розведення військ. Проте, як це відбувалося не раз протягом останніх років, переважну більшість зобов'язань виконала лише українська сторона. Натомість, Росія та контрольовані нею бойовики відповіли саботажом домовленостей, продовжуючи здійснювати щоденні обстріли українських військових на різних ділянках фронту. Тоді ж активізувалися і спроби бойовиків штурмувати Донецький аеропорт. Частина експертів сходяться на тому, що Мінські угоди спровокували загострення протистояння, оскільки аеропорт потрапив у зону відведення українських військ. Таким чином, перемир'я неодноразово давало можливість противнику нанести українській стороні ще більших втрат.

Цього разу перемир'я теж не можна назвати абсолютним. Як свідчать дані Міністерства оборони України, лише за першу добу дії всеосяжного перемир'я на Донбасі бойовики тричі порушили його умови та обстріляли позиції українських військових. Штаб ООС також час від часу звітує про неприцільні постріли ворожої сторони, спрямовані на провокацію українських військовослужбовців. За процедурою, яку ТКГ погодила в Мінську, відкривати вогонь у відповідь дозволяється лише за наказом керівництва Збройних Сил України після безуспішної спроби використати координаційні механізми. Міністр оборони України Андрій Таран запевнив, що «ніхто не збирається чекати, доки нас будуть убивати»⁸. Проте, **відкриття вогню з боку противника українська сторона нині не рахує як порушення перемир'я**. 28 липня міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексій Резніков заявив, що обстріли з боку бойовиків є випадками порушення режиму тиші, але вони не означають порушення перемир'я як такого⁹. Зрозуміло, що українська сторона хоче продемонструвати свою готовність до вирішення ситуації перед міжнародними партнерами, проте, це виглядає як безглузде «замилування очей».

Втім, згідно звіту моніторингової місії ОБСЄ, тільки за 8 днів від початку нового перемир'я проросійські бойовики 251 раз порушили домовленості. Загалом на Донбасі пролунали 45 вибухів, були два невизначені боєприпаси, три освітлювальні ракети, 201 черга й постріл зі стрілецької зброї¹⁰. У ході обстрілів противник використовував крупнокаліберні кулемети, автоматичне стрілецьке озброєння, а в окремих випадках - ручні та станкові гранатомети. У кількох випадках відмічається використання протитанкових 82-мм мінометів та ЗУ-23-2. Відмічається активне пересування передових підрозділів противників, посилення їх розвідувальними та снайперськими групами, які активно діють і ведуть вогонь в районі н.п. Стыла, Петровское, Зайцево. Відстежується ведення повітряної розвідки із застосуванням БПЛА для виявлення намірів у бойових порядках Об'єднаних сил¹¹.

Таким одностороннім припиненням вогню не можна досягти всеосяжного миру, оскільки такий мир можливий тільки в результаті воєнної перемоги, або капітуляції в результаті поразки. Тобто тоді, коли цього миру прагнуть обидві воюючі сторони, незалежно від їх мотивації генерованою чи то поразкою чи перемогою, чи то переконанням в тому, що війна перестає бути продуктивною. Намагання українською влади змусити своїх

⁷ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>

⁸ <https://www.pravda.com.ua/news/2020/07/23/7260482/>

⁹ <https://www.pravda.com.ua/news/2020/07/28/7261036/>

¹⁰ https://24tv.ua/okupanti-ponad-250-raziv-porushili-peremirya-novini-rosiyi-i-ukrayini_n1391311

¹¹ <https://sprotyv.info/analitica/svodka-is-rossijskie-okkupanty-na-donbasse-ispolzujut-miny-zapreshhennye-mezhdunarodnoj-konvenciej>

солдат в односторонньому порядку «встромити багнети в землю» і переконати себе, українське суспільство і міжнародне співтовариство в тому, що війна закінчилась і всеосяжного миру досягнуто є нічим іншим як **політичним маразмом**.

Таким маразмом Україна ще більше віддаляє себе від миру і наближається до капітуляції. Оскільки бездіяльність українських військ надає противнику значні, як тактичні так і стратегічні переваги, що зміцнює його переконання в неминучій швидкій перемозі у війні з Україною. Так, одностороннє і всеосяжне припинення вогню українською стороною робить для Росії цю війну продуктивною, завдяки чому В.Путін може на всіх міжнародних форматах чинити на Україну ще більший воєнний і дипломатичний тиск, невинно підштовхуючи її до неминучої капітуляції. **При наявності такого політичного маразму, Україна може досягти миру тільки на умовах Росії.**

Припинення війни й повернення територій Донбасу під український контроль не входить до інтересів Росії. Її першочергова мета - провести місцеві вибори на Донбасі та посадити бойовиків за стіл переговорів з офіційним Києвом. Невипадково в Кремлі український напрямок курує Дмитро Козак, який був архітектором концепції федералізації Молдови й реінтеграції Придністров'я. Тож, цілком можливо, що цього разу російська сторона напоказ припинить обстріли з важкого озброєння для того, щоб за допомогою місцевих виборів легалізувати російську владу на окупованих нею територія Донбасу.

Міністр закордонних справ України (2007-2009) Володимир Огризко вважає, що нинішнє перемир'я на Донбасі веде до Придністровського сценарію, який дозволить Росії тримати Україну в постійній напрузі: *«Наша влада продовжує чомусь думати, що з Путіним можна домовитися. І це її принципова груба помилка, яку, на жаль, поки що влада повторює щоразу і щоразу. Чому Зеленський продовжує вірити, що він може переконати в чомусь Путіна? Це або тотальне незнання того, що таке є Росія як країна-агресор, або віра в свої якісь незрозумілі здібності переконувати диктатора в тому, в чому він вже переконаний давно, і сліпо вірить в свою правоту»*¹²

Таким чином, липнєве перемир'я може мати низку негативних наслідків для України. *По-перше*, ідеться про деморалізацію українських військ і втрату їхньої боєздатності. Як відомо, позиційна війна – завжди виснажлива, а в умовах, коли бійці не можуть зробити постріл у відповідь, це може стати причиною падіння духу та демотивації. *По-друге*, ворог може використати час перемир'я для нарощування своєї потужності, перекидання військ та переозброєння. Відтак, неминучими будуть подальші атаки й втрати на фронті. *По-третє*, гібридне перемир'я може призвести до посилення дипломатичного тиску на Україну і підштовхування її до капітуляції. У «Нормандському форматі» офіційний Київ не має покладатися на жодну із сторін. Франція та Німеччина відчують втому від російсько-української війни та прагнуть її найскорішого завершення, проте, у який спосіб? Берлін і Париж можуть підштовхувати Київ до проведення виборів та прямого діалогу з бойовиками, що порушує українські «червоні лінії». **Єдиним виходом у даній ситуації є твереза оцінка стану війни і дії адекватні існуючій реальності, а не уявний мир.** Адже маразм це неадекватне сприйняття існуючої реальності.

¹² <http://www.nrcu.gov.ua/news.html?newsID=93869>